

5

“Dat onze school met plaatsgebrek kampte, was een oud zeer. Daarom breidden de zusters in de jaren zeventig het patrimonium van de school uit met een huis in de Wulfhagestraat en grond in de Artoisstraat. Hier lieten zij het E-gebouw oprichten.”

SAGA A, B, C, D, E...

OF DE RUIMTELIJKE EXPANSIE VAN DE GEBOUWEN

Toen de Moderne Humaniora van het Sint-Jozefsinstituut in september 1966 het vijfde schooljaar in de Noordzandstraat 76 startte, was er ruim plaats voor de 161 leerlingen. Het imposante gebouw zou nog enkele jaren groot genoeg zijn, maar dat bleef niet duren. Omdat het aantal Jozefientjes door de nieuwe studierichtingen stelselmatig toenam, waren de Inrichtende Macht en directie genoodzaakt naar extra ruimte te zoeken.

Het voormalige herenhuis van de adellijke familie van Caloen de Basseghem zou weldra door een naamswijziging “het A-gebouw” worden en de directie aasde op plannen voor uitbreiding. Aansluitend op de noordelijke vleugel kwam op de speelplaats “het B-gebouw”: zes gloednieuwe lokalen op de drie verdiepingen, waaronder een taalpracticum (elke leerling had een koptelefoon met microfoon ter beschikking, zodat de leerkracht vooraan haar kon horen spreken en met haar kon communiceren) en een tekenzaal/naailokaal op de benedenverdieping. Op 1 september 1971 doorstonden enkele nieuwe leerkrachten meteen de vuurproef, want ze gaven les in de gang voor het bureau van Zuster Roberte. Pas half september 1971 nam de school het B-gebouw in gebruik, nadat de aannemer de trapleuningen had geleverd.

Na de zomervakantie van 1972 gingen de oude paardenstallingen, die de school sinds 1966 als fietsenbergplaats aanwendde, tegen de vlakte. Op die plaats werd “het C-gebouw” opgetrokken. Eén van de ploegbazen van de bouwfirma, nl. Charles Cools, bleef na de afwerking van het gebouw in dienst als een erg gewaardeerde onderhoudsman.

In het C-gebouw was op de benedenverdieping plaats voor een turnzaal, die nu als ontmoetingsruimte voor de zesdejaars fungeert. Op de verdiepingen kwamen het muziek- en godsdienstlokaal, een paar wetenschappelijke labo's voor de lessen biologie, fysica en scheikunde. Tot 1973 bleven leerlingen in lokalen van de Zilverstraat les volgen en in het schooljaar 1972-1973 konden ze zelfs terecht in de oude gebouwen van het Sint-Lodewijkscollege, waar zich nu het Zilverpand bevindt.

Dat onze school met plaatsgebrek kampte, was een oud zeer. Daarom kochten de zusters in januari 1974 grond in de Artoisstraat. Op het einde van hetzelfde jaar behoorden de huizen nr. 17-19 van druk-

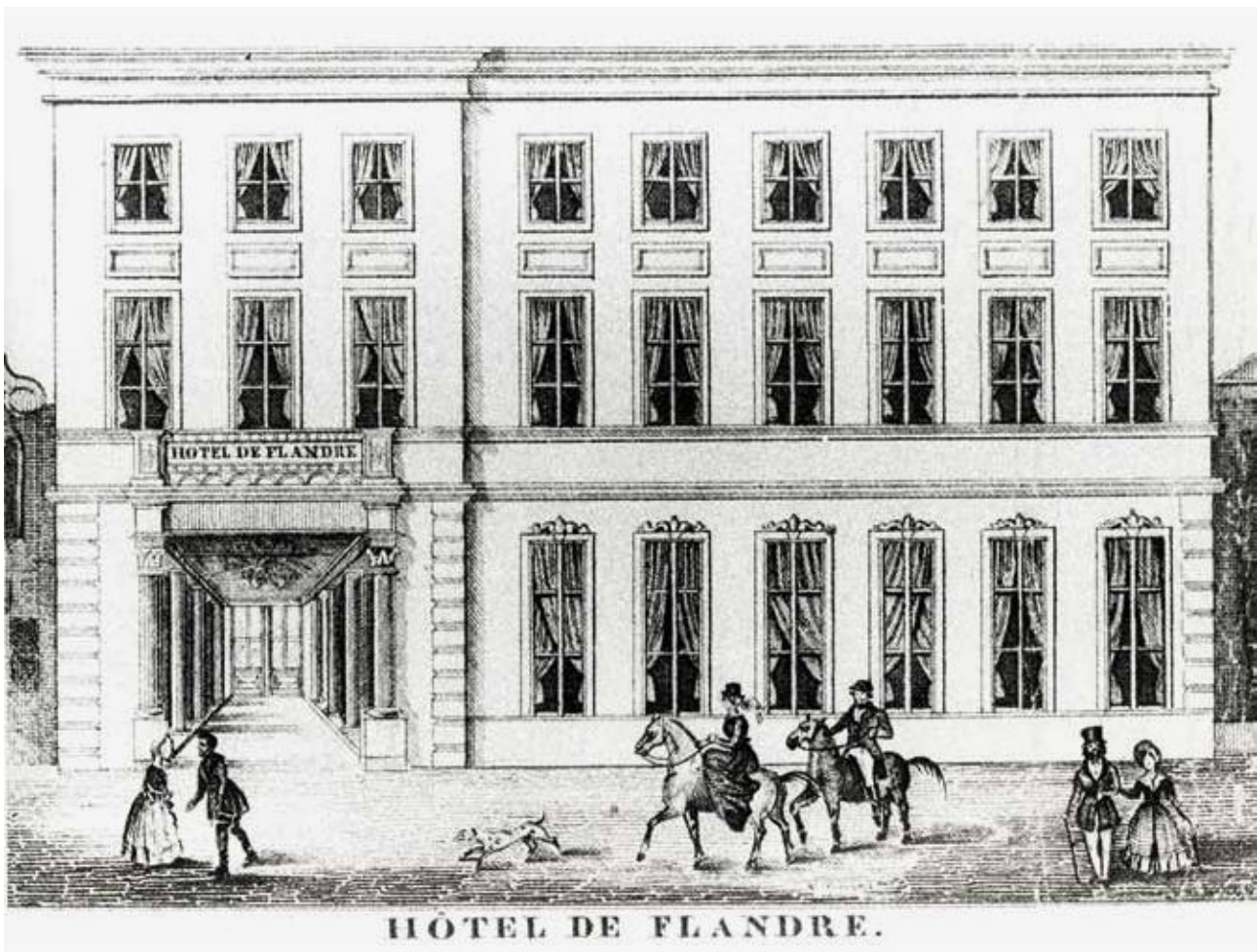
Charles Cools op pensioen in 1986 (met echtgenote en directeur Charles Van Vlaenderen)

ker Verbeke in de Wulfhagestraat tot het gebouwenpatrimonium van de school. Later kochten zij ook het vroegere “Hôtel de Flandre” in de Noordzandstraat 46. Het hotel veranderde in “Tabigha”: een polyvalente ruimte voor schoolmaaltijden, lessen lichamelijke opvoeding en culturele activiteiten.

Vanaf het schooljaar 1975-1976 behoorden de twee woningen van de Wulfhagestraat officieel tot het Sint-Jozefsinstituut en kregen de logische naam “D-gebouw”. De lerarenkamer verhuisde naar deze nieuwe locatie (voordien had het huidige kantoor van de adjunct-directeur deze functie). De school bracht er de drukkerij onder, net

Van links naar rechts: B-, A- (in het wit geverfd) en C-gebouw van op de speelplaats bekeken

Het 18de eeuwse “Hôtel de Flandre”, één van de meest vermaarde hotels van de stad, was tot in 1940 in het bezit van een Engelse vennootschap met zetel in Londen, The Red Star Line. In het hotel logeerden prominente gasten zoals Victor Hugo en André Gide, die hier deelnamen aan literaire conferenties en concerten. Bij het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog kwam het gebouw in handen van groothandelaar in stoffen Frans Louagie. Het stadsbestuur van Brugge eiste het gebouw echter op om de vele vluchtelingen onderdak te geven. De watertoren in de tuin van het hotel stond in verbinding met een bron van de Kemmelberg en bood zo een oplossing voor het watertekort in de stad. In 1941-1942 werd het gebouw gesloopt en na de oorlog verrees in aloude Brugse traditie een neogotische gevel. De zusters kochten het gebouw in 1977. De toegangspoort is nog authentiek maar de binnenkant werd de buitenkant. Achter de poort zie je de originele klapdeur in spiegelglas van het Hôtel de Flandre.²

Een reis van enkele zusters naar Israël en Tabgha inspireerde de school tot de keuze van de naam Tabigha. Tabigha is gelegen in Israël in de nabijheid van het meer van Gennesareth, waar zeven bronnen van stromend water samenvloeien. In Tabgha (Arabisch naam afgeleid van het Griekse woord Heptapegon=plaats van de zeven bronnen) situeren wij het bijbelse verhaal van de brood- en visvermenigvuldiging.

De achterkant van het D-gebouw met de aangebouwde trap en opgetrokken verdieping

De geveldde boom in de tuin aan het D-gebouw

als een kleine bibliotheek en enkele klaslokalen. De nieuwe telg in de gebouwsaga herbergde nog een badkamer met toilet, waar de leerlingen zich af en toe verstopten. Het klaslokaal beneden aan de straatkant heette in het schooljargon “de garage”. De laatste hindernis, de scheidingsmuur met een poortje tussen het D-gebouw en de speelplaats, werd gesloopt om het ruimtegevoel te versterken. Een zware voorjaarsstorm in 1990, die Huyse de Grote Sterre in Damme ei zo na vernietigde, velde een flink uit de kluiten gewassen boom, gelukkig zonder erg voor de leerlingen, die in hun klassen de lessen bijwoonden.

Bij het 25-jarige bestaan van de school ontvouwde directeur Van Vlaenderen het bouwproject voor “het E-gebouw”.³ De grond in de Artoisstraat, palende aan de Speelmansrei, had tot dan dienst gedaan als parking voor de leerkrachten. Na een jarenlange administratieve lijdensweg kwamen er nu een ondergrondse fietsenberging, een polyvalente zaal en vijf ruime klassen. Het vijfde lokaal op de zolderverdieping mochten de leerlingen na verloop van tijd om veiligheidsredenen niet meer gebruiken. Waar nu de lessen techniek doorgaan, installeerde de school de eerste volwaardige computerklas.

Omdat er op de speelplaats ruimte vrijkwam - de fietsen verdwenen naar de ondergrondse parking in het E-gebouw - was de volgende stap een herschikking van de groenzones, zodat de leerlingen er naar hartenlust voetbal, volleybal en basketbal konden spelen.

Daarnaast vonden in de loop van de jaren talrijke meer of minder ingrijpende veranderingen plaats, die het gevolg waren van vernieuwingen in het onderwijs.

De verbouwing van het D-gebouw gebeurde om een praktische reden. In 1999, ruim twintig jaar na de aankoop van het gebouw, opteerde de school voor een grondige renovatie: de ouderdom van de huizen en het intensieve gebruik ervan door leerlingen en leerkrachten verzekerden niet langer de veiligheid. Nieuwbouw had de oplossing kunnen zijn, maar dit bleek niet zo eenvoudig in Brugge met haar uiterst strenge stedenbouwkundige voorschriften. Na talrijke herzieningen van de plannen kon de aannemer eindelijk starten en in januari 2001 kon Sint-Jozef Humaniora pronken met een spiksplinternieuwe informaticaklas, een lerarenmediatheek en een erg transparante lerarenkamer.

In deze periode bouwden vaklui naast het C-gebouw twee preparatielokalen en drie nieuwe lokalen met ondermeer een biologie-

De speelplaats voor de herschikking: zonder de muurtjes en het niveauverschil zou er veel meer plaats zijn.

Het E-gebouw

De glazen overkapping

Het nieuwe biologielokaal

Het gerenoveerde D-gebouw versus het oude.

De stille ruimte

lokaal. Noodgedwongen braken zij de oude bioklas vroeger af, omdat de plannen meer dan vijf jaar oud waren en de school anders een nieuwe bouwaanvraag moest indienen. Om de leerlingen tijdens deze bouwavonturen zonder kleerscheuren en gebroken botten naar hun klassen te loodsen besloot de directie de rijen af te schaffen. Sindsdien trekken leerlingen bij het eerste belsignaal met min of meer enthousiaste tred klaswaarts. Voor het E-gebouw handhaafde de directie de oude gewoonten.

Directeur Lieve Marrannes lanceerde de idee van een glazen overkapping tussen het A-, B- en C-gebouw, geen overbodige luxe bij regen- en winterweer. Omdat zij met haar school op een stijlvolle manier naar buiten wilde treden, verfraaide zij de klaslokalen en haar eigen bureau met nieuw meubilair.

Het internaat, dat jarenlang de bovenste verdieping van het A-gebouw bezette, trok minder leerlingen aan en de directie besliste om alle meisjes in de Zilverstraat onderdak te verlenen. De internen van de derde graad verblijven nu in Zonnekemeers.

De school liet in 1998 de vrijgekomen ruimte verbouwen tot drie klaslokalen en een stille ruimte. Tijdens deze werken legde de bouw-firma het oorspronkelijke dakgebinte bloot dat een extra cachet geeft aan deze verdieping.

Zicht op het belfort vanuit een dakraam in het A-gebouw

Over slimme borden en bijdehante leerkrachten

In het Vlaamse onderwijs deden nieuwe methodes hun intrede. Het vak wiskunde introduceerde het gebruik van de computer. Aanvankelijk plaatsten de leerkrachten wiskunde hun programma's op schrapkaarten, die ze verzonden naar Utrecht voor verwerking. Wachtijden van drie weken waren geen uitzondering. Daarna verschenen de eerste twee Tandy computers met een intern geheugen van 16 kB. Leerkrachten registreerden programma's op een muziek-cassette met een doodsimpele cassetterecorder.

Het gebruik van computers tijdens en naast de lessen werd ondertussen verplicht, het internet als opzoekmedium nam aan belang toe en de plannen om ook in Sint-Jozef Humaniora een OLC (= Openleercentrum) te installeren namen steeds vastere vormen aan. Het technologielokaal verhuisde naar het E-gebouw en het eerste Openleercentrum (huidig OLC 1-lokaal) kwam eind 2004 tot stand. Hier kunnen leerlingen zelfstandig werken tijdens en na de lessen. Leerkrachten coachen hier hun pupillen bij BZL (begeleid

zelfstandig leren), projectwerk, seminars van het vijfde jaar en eindwerken van het zesde jaar.

De school transformeerde de bibliotheek (vroegere kapel) tot een multimedialokaal (huidig OLC 2-lokaal) waar leerkrachten op groot scherm een dvd kunnen afspelen en net als in OLC 1 diverse vormen van zelfstandig werk organiseren.

Vaklokken beschikken over de modernste communicatiemiddelen met video en dvd, dataprojectie en computers met internetverbinding. Zowat alle klaslokken zijn via de computer op het netwerk van de school aangesloten en leerlingen kunnen documenten opslaan in een persoonlijke map. Via de elektronische leeromgeving Smart-school bieden leerkrachten, directie en ondersteunend personeel info aan leerlingen aan. Dit eigentijdse communicatie-instrument is niet meer weg te denken in onze school.

Heel wat leerkrachten maakten van de nood een deugd en begonnen koortsachtig bijscholingen te volgen. Ze sprongen (soms met hinderissen) op de elektronische trein en werken nu tot ieders tevredenheid met beamer, computer en/of digitaal bord.

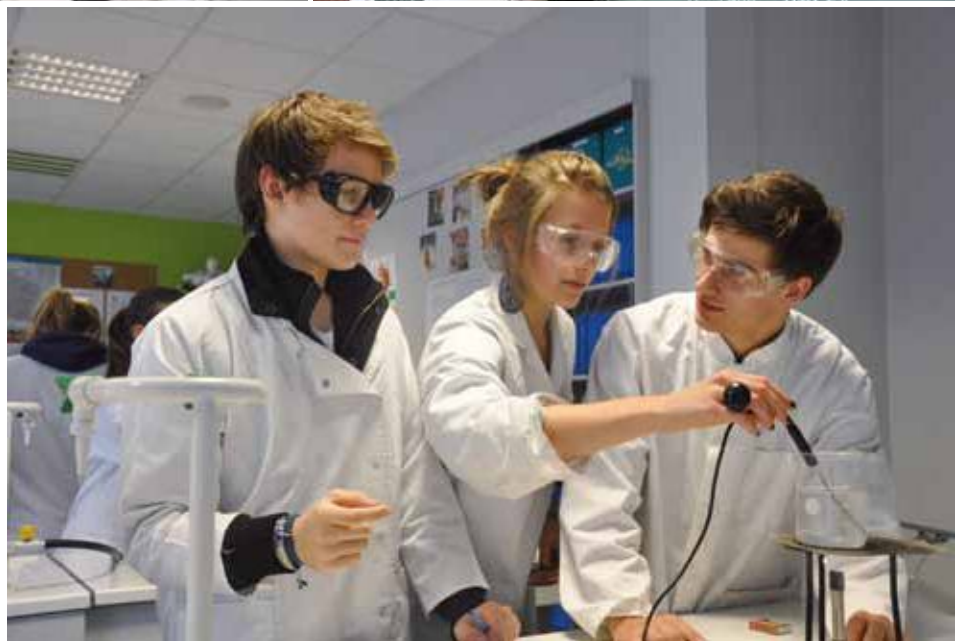
OLC1

Ter vergelijking

Het klassieke krijtbord. Leraar Kris Winderickx tijdens het schooljaar 1999-2000.

Dactyloles in de jaren tachtig.
Annemie Reybrouck als lerares.

Leerlingen aan het werk in de les chemie. Schooljaar 2012-2013.⁴

Voetnoten

- 1 Archief Zuster Krista. Porseleinkaarten zijn drukwerken gebaseerd op steendruk of lithografie. Het karton of papier ziet eruit als porselein. Het hoogtepunt van de productie lag tussen 1840 en 1860. bibliotheekbrugge.wordpress.com/2010/09/09/porseleinkaarten/
- 2 BERTEN JO, *Brugge en de Franstalige letterkunde. Een gids voor literaire wandelingen*, Brugge, 1998, p.26-27.
- 3 Toespraak van directeur C. Van Vlaenderen op 12 maart 1988.
- 4 In 2008 vernieuwde de school het labo chemie. De directie besloot om de labotafels in de andere richting te plaatsen om een betere verbinding met het preparatielokaal te creëren.